بِسۡمِ ٱللَّهِ ٱلرَّحۡمَٰنِ ٱلرَّحِيمِ

ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓު
ދިވެހިރާއްޖެ

ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް

- ޤަޟިއްޔާ ނަންބަރު: 2026/HC-B12/1
- އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް: ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް
- އިސްތިއުނާފު ރައްދުވި ފަރާތް: އިބްރާހީމް ހާނިފު / [redacted]
- މައްސަލައިގެ ބާވަތް: ކޯޓު އަމުރު

މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ މަޖިލިސް:

ފަނޑިޔާރު ޙުމައިރާ މުޙައްމަދު

ފަނޑިޔާރު ފާޠިމަތު ފަހްމީދާ

ފަނޑިޔާރު ޢަބްދުﷲ ޖަމީލް މޫސާ

ނިމުނު ތާރީޚް: 29 ރަޖަބު 1447 / 18 ޖަނަވަރީ 2026

ހައިކޯޓުގައި ޤަޟިއްޔާ ރަޖިސްޓްރީ ކުރުވުނު ތާރީޚް: 17 ރަޖަބު 1447 / 06 ޖަނަވަރީ 2026

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނުގައިވާ ނިންމުން:

- ނަންބަރު: [redacted]/134/2025
- ނިންމި ތަން: [redacted] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓް
- ބާވަތް: ކޯޓް އަމުރު
- ހުށަހެޅުނު ތާރީޚް: -
- ނިމުނު ތާރީޚް: 21 ޑިސެންބަރު 2025

އިސްތިއުނާފުކުރި ފަރާތް

ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް

ހާޟިރުވި ވަކީލު:

ޑެޕިއުޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް މިޝާ

ސީނިއަރ ޑެޕިއުޓީ ޕްރޮސިކިއުޓަރ މަރްޔަމް ޝަޒުމާ

އިސްތިއުނާފުގެ ޖަވާބުދޭ ފަރާތް

އިބްރާހީމް ހާނިފް / [redacted]

ހާޟިރުވި ވަކީލު:

އަލްއުސްތާޛު އަލީ ޝިހާމް / ފެއަރީވޭގެ، ތޮއްޑޫ. އއ. ގަން

ޚުލާޞާ - ކޯޓް އަމުރު - ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ - ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުށުގެ ދަށުން ބަންދުކުރުމާ ގުޅޭ ޤާނޫނު) ގެ 2 ވަނަ މާއްދާ - 28 ވަނަ މާއްދާ - 30 ވަނަ މާއްދާ - 36 ވަނަ މާއްދާ - ބަންދުން ދޫކުރުމުގެ ޝަރުތުތައް - ބަންދު މުއްދަތު އިތުރުކުރުން - ބަންދުކުރުމުގައި ބަލާ ބަންދުކުރުން -

ފަނޑިޔާރު ހުޒައިފާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔު

މައްސަލައިގެ ޚުލާޞާ

1. މިއީ [redacted] ގެޑިސްޓްރިކްޓް ކޯޓުގެ (މީގެ ފަހުން "ދަށު ކޯޓު") ނަންބަރު 134/2025/[redacted] (21 ޑިސެންބަރު 2025) "ކޯޓު އަމުރު" (މީގެ ފަހުން "21 ޑިސެމްބަރު 2025ގެ އަމުރު") ނިންމާފައިވާ ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ އުސޫލުތަކާއި ޚިލާފަށްކަމަށް ބުނެ އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތް" ނުވަތަ "ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް" ނުވަތަ "ދައުލަތް") ފަރާތުން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓަށް ހުށަހެޅުމުން ބަލާފައިވާ ޤަޟިއްޔާއެވެ.

2. މި ޤަޟިއްޔާގައި އިސްތިއުނާފު ދަށުވެރި [redacted]، އިބްރާހީމް ހާނިފު (ދިވެހި ރައްޔިތެއްކަން އަންގައިދޭ ކާޑު ނަންބަރު [redacted]) (މީގެ ފަހުން "އިސްތިއުނާފު ދަށުވާ ފަރާތް" ނުވަތަ "އިބްރާހީމް ހާނިފު") ގެ މައްސަލައެވެ.

މައްސަލައިގެ ކަންހިނގާފައިވާގޮތް

3. އިބްރާހީމް ހާނިފު، އެކި ދުވަސް މައިން، އިބްރާހީމް ހާނިފުގެ އަންހެނުންގެ ޖާގައިގެ ކުޑަކުއްޖަކު (އުމުރުން 08 އަހަރުގެ ކުއްޖެއް) ގެރުވުކޮށް، ކުއްޖާއަށް ޖިންސީ ގޯނާ ކޮށްފައިވާ މައްސަލައިގައި އިބްރާހީމް ހާނިފު، 12 ނޮވެންބަރު 2024 ގައި ހައްޔަރުކޮށްފައިވެއެވެ.

4. ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2009 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު) (މީގެ ފަހުން "ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު")ގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ކަންކަން ފުރިހަމަވާކަމަށް ދަޢުވާކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޖުމްހޫރިއްޔާގެ ޤާނޫނުއަސާސީ (މީގެ ފަހުން "ޤާނޫނުއަސާސީ")ގެ 4

ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޙާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން، މައްސަލައާ ގުޅިގެން ހިޔާލުފާޅުކުރެވޭ މީހުންނަށް ނުވަތަ ފޮރުވުމުގެ މަސައްކަތް ކޯރަޕްޝަނާއި ހިނދު ނަގާފައިވާނަމަ ކަމަށް ފޮނުވާފައި އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކާތެރިކަމުގެ ބާރުން ޢަމަލުކުރެވޭ ފެންނާތީ، ތުހުމަތުވާ ފަރާތުގެ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓައިދިނުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.[1]

.5 އެ އެދުމުގެ މައްޗަށް، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު ނިންމާދިނުމަށް ކޯޓުން އަމަލުކުރަމުންދާ އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއި، 31 ވަނަ މާއްދާއާއި، 33 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، ތުހުމަތުވާ ފަރާތުގެ ފާހަގަ މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ހުރަސްއެޅިދާނެކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭތީއާއި، އަދި ހިޔާބަސް ދޭން މިވީ މިހުންނަން ނުވަތަ ފޮރުވާފާނެކަމަށް ބެލެވޭތީ، 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ތުހުމަތުވާ ފަރާތް ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.[2]

.6 އެ މުއްދަތު ހަމަވުމުން، ކްރިމިނަލް ކޯޓުން ޖިނާއީ އިޖުރާއާތުގެ ޤާނޫނު ނިންމާދިނުމަށް ކޯޓުން އަމަލުކުރަމުންދާ އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 33 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން، އިތުރު 30 ދުވަހުގެ މުއްދަތަށް ތުހުމަތުވާ ފަރާތް ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވެއެވެ.[3]

.7 މިފަދައިން އެދުމާގުޅިގެން، ތުހުމަތުވާ ފަރާތުގެ މައްޗަށް ޝަރުޠުތަކާއެކު ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް 12 ޑިސެމްބަރު 2024 ގައި އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.[4]

.8 އެ އަމުރު ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި އިސްތިއުނާފުކުރުމުން، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/HC-B12/64 ޤަޟިއްޔާއިން، ދަށު ކޯޓުން ތުހުމަތުވާ ފަރާތް ބަންދުން ދޫކޮށްލާފައިވަނީ

[1] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2024/49/[redacted]/196-THB (13 ނޮވެމްބަރު 2024) ސިޓީ
[2] ހައި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/93/[redacted] (13 ނޮވެމްބަރު 2024) "ކޯޓު އަމުރު"
[3] ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ނަންބަރު 2024/52/[redacted]/196-LAB (12 ޑިސެމްބަރު 2024) ސިޓީ
[4] ހައި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/97/[redacted] (12 ޑިސެމްބަރު 2024) "ކޯޓު އަމުރު"

ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނާ ޚިލާފަށް އަދި ހާއްސަ އިޖުރާއަތާއި އާންމު އިޖުރާއަތު މަސްއޫލިއްޔަތުތަކުގެ އުސޫލާއި ޚިލާފަށްކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ދަރު ކޯޓުގެ 12 ޑިސެންބަރު 2024ގެ ކޯޓު އަމުރު، 05 ޖަނަވަރީ 2025ގައި ބާޠިލުކޮށްފައިވެއެވެ. މީގެ އިތުރުން، އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅުމުގެ ބަންދުގައި ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް ދައުލަތުން ހުށަހަޅައިދިނަމަ، އޭނާގެ ބަންދުގައި އޮތުން ގޮތެއް ކަނޑައެޅުމަށް އަންގާފައިވެއެވެ.

9. ދައުލަތުން 06 ޖަނަވަރީ 2025ގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅީ މައްޗަށް ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 3 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާ ބަލާލާއި، އެ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުން ކުޑަކުއްޖެއްގެ ހަށިގަނޑުގައި ޖިންސީ ނިޔަތުގައި ޢަމަލެއް ޤަޞްދުގައި އަތްލުމުގެ ދައުވާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 9/2014 (ދިވެހިރާއްޖޭގެ ޤާނޫނުލްޖިނާއީ)ގެ 622 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)ގެ 7 ވަނަ ނަންބަރާއި ބަލާލާއި، އެ މާއްދާގެ (ބ)ގެ 2 ވަނަ ނަންބަރުގެ ދަށުން ދިވެހިރާއްޖޭގައި އޮރިޔާންކަމާ ގުޅޭގޮތުގެ ދައުވާ އުފުލާފައިވެއެވެ.

10. ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/HC-B12/64 ފޮނުއްވާއިން ނިންމާފައިވާ ނިންމުމުގެ އަލީގައި، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މައްސަލައިގައި އިސްތިއުނާފު ހުށަހެޅީ ފަރާތުން މުޖުތަމައުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމަށް ހުރަސްއެޅިދާނެކަމަށް ފާހަގަކުރެވޭތީއާއި، އަދި ހުކުމަށް ދޭން ލިބި ފަރާތަކަށް ނުދޭ ޒިންމާވާކަމަށް ބެލެވޭތީ، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށް 09 ޖަނަވަރީ 2025ގައި ދަރު ކޯޓުގެ ނަންބަރު [redacted]/1/2025 "ކޯޓު އަމުރު" (މީގެ ފަހުން "09 ޖަނަވަރީ 2025ގެ އަމުރު")އިން އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ.

11. މައްސަލަ ހިނގުމުގައި ތަސްވީރަށް ފާހަގަކޮށް، ކޯޓުގެ ސަރުވަރު ސިސްޓަމުން ދިމާވެފައިވާ މައްސަލައެއްގެ ސަބަބުން ޝަރީޢަތް ހިނގުމުގައި ދަތިވެފައިވާތީ، އެކަން ބައްލަވާ ޝަރީޢަތް

ހިންގާގޮތް މުދުވިރިވަންދުން ނަގަވާސް، އިބްރާހީމް ހަނީފުގެ ބަންދަރަށް ދުރުއް ތިބޭން ގޮތް ހަމަޖެއްސައިދިނުމަށް އެދި އިބްރާހީމް ހަނީފުގެ ފަރާތުން 11 ޑިސެންބަރު 2025ގައި ސިޓީއެއް ދަށް ކޯޓަށް ހުށަހަޅާފައިވެއެވެ.

12. އެ ހުށަހެޅުމާ ގުޅިގެން، އިބްރާހީމް ހަނީފުއަށް ޝަރުޢީކޯޓު ވަގުތީގޮތުން ބަންދަރަށް ދުއިރީ ދޫކޮށްލުމަށް 21 ޑިސެންބަރު 2025ގެ އަމުރުން، އަމުރުކޮށްފައިވެއެވެ. އެ އަމުރުގައި ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރި ސަބަބުގެ ގޮތުގައި ބައްޕަކޮށްފައިވަނީ "ޝަރީޢަތަށް ދައުވާލިބުނު ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ސިޓީގައި ބައްޕަކޮށްފައިވާ ޝަރީޢަތް ހިންގުމުގެ ސިފަތަކީކަން މިކޯޓަށް ކުރިމަތިވެފައިވުމުން، ޝަރީޢަތް ކުރިއަށް ގެންދާނެ ހިންގާން ދުވަސްތަކެއް ޝަރީޢަތުން ކަނޑައެޅުމަށް ދަތިވެފައިވުމުންނާއި، ދިމާވެފައިވާ އިދާރީ މި މައްސަލައަކީ ސިފާ ޝަރީޢަތް ގުޅުނުކަނޑައެޅުމަށް ހިންގުމަށް ހުރަސްއެޅުމުގެ އިތުރުން، ޝަރީޢަތްތަކާއި ހުއްޓުމަކަށް އަޅައިގެންވާކަމެއް ކުރިމަތިވެފައިނުވާނެ، ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް ދިމާވެފައިވާ ދަތިކަމަށް 2 މަސްދުވަސްވެފައިވާއިރު، އެކަމުގެ ތަފްސީލެއް ފެންނާން މުއްދަތެއް ނުވުމުން، ދައްވަތުގެ ނިޔާމުގެ ތެރެއިން ފުރިހަމަކުރަންޖެހޭ ކަމެއް (ފާވާއިދާއި ފާނޫނު) ފުރިހަމަވެފައި ނުވުމަކީ، މީހެއްގެ އަސާސީ ޙައްޤުތައް ހިފެހެއްޓުންޖެހޭ ސަބަބެއް ނޫނުކަން ފާނޫނުއަސާސީއަށް ބުރުމުން އެނގެން އޮތް ހިނދު، ކޯޓުގެ ވަސީލަތް ނުވުމުން އެ ޙައްޤުތައް ހިފެހެއްޓުން ނުވުމުން، ކޯޓުގެ މިހާލަތުގައި ކެއްސެއް ނުކުރާނެހެއްގެ ހައިސިއްޔަތުން އޭނާގެ ފަރާތުގެ ގޮތުގައި ބަލަންޖެހޭކަން ފާނޫނުއަސާސީން ބުނާތީއެވެ، މި އަމުރަކީ، މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު [redacted]/1/2025 އަމުރުގެ ބާރުވެރިކަންއޮތް ނިމުމަކަށް ގެނެސް ދައުވާލިބުނު ފަރާތް ބަންދުން ވީއްލުމަކަށްވުރެ، ބަންދުގައިވާ ފަރާތުން އެދި އެދުމެއްގައި ހިމެނޭ ކަންކަމުގެ ސަބަބު ވުޒާރާވެފައި އޮތުމުން، އެންމެހައި އަސާސީ ޝަރުޢީ ހައިބަސް ހައިސިއްޔަތުގެ ފުރިހަމަވެފައިވާނޭކަ، މިވަގުތަށް ބަންދަރަށް ދުރުއްދިނުމަށް، ޝަރީޢަތަށް އިޖުރާއަތުކުރުމަށް ބޭނު ކަމެއް މުދުވިރިވާނެން

ޤާނޫނެއް ނެތުމުން، ސަރީޢަތް ހިންގުމަށް ވެފައިވާ ދަތިތަކާއެކު ނުވަތަ 30 ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ނުވާނޭކަމަށް، ޤާނޫނު ނަންބަރު 2009/12 (ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނު)ގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ އަންގަވައި އަކުރަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް، މި މާއްދާގެ ދަށުން ސަރުކާރުން ވަގުތީގޮތުން ބަންދަށް ލުއިދީ ދޫކޮށްލުމަށް އަމުރުކުރަމެވެ." މިފަދައިންނެވެ.

13. އެ ނިންމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފުކުރިއެވެ. މި ބަޔާވާ އިސްތިއުނާފަކީ، 21 ޖެނުއަރީ 2025ގައި ދަށު ކޯޓުން ނެރުއްވައިވާ އަމުރުގެ އިސްތިއުނާފެވެ.

އިސްތިއުނާފުކުރެވުނު ހުކުމުގެ ނުކުތާތައް

14. 21 ޖެނުއަރީ 2025ގެ އަމުރު ނިންމާފައިވާ ގޮތް ޝަރުޢީ އަދި ޤާނޫނީ ހަމަތަކާއެއްގޮތް ނުވާކަމަށް ބުނެ އެ ނިންމުން އިސްތިއުނާފުކުރުމަށް އެދި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވަނީ 01 (އެކެއް) ނުކުތާއެވެ. އެގޮތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއަކީ 21 ޖެނުއަރީ 2025ގެ އަމުރަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއި، 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާއި، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާއާއި، 28 ވަނަ މާއްދާއާއި، 30 ވަނަ މާއްދާއާއި، 36 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފު އަމުރެއްކަމަށް ބުނެ ހުށަހަޅާފައިވާ ނުކުތާއެކެވެ.

15. އިސްތިއުނާފީ ނުކުތާ ތަފްސީލުކޮށްދިނުމުން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ފަރާތުން އިސްތިއުނާފީ ފޯމުގައި އަންނަނިވި ކަންކަން ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ.

15.1. އިސްތިއުނާފުކުރި އަމުރަށް ބެލުމުން އިބްތިދާއީ ކޯޓުން ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ނިންމައިދީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާއި، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ

ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ކަންކަން ފުރިހަމަވަނީ ކިރިޝްއްކަން ފަނޑިޔާރުގެ ނިންމުމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިނުވާކަމަށާއި، ބަންދަށް ފުރުޞަތު ދިފާޢުވުމަށް ބޯޓުވުރެ މާއްދާތަކުގައި ބަޔާންކުރާފަދަ ބަންދުކުރުމުގެ ނިންމުމުގައި، ވަޒީފާގައި އަދި ބަދަލުވެގެން ނުވާކަމަށާއި، އަދި އެ ނިންމުމުގައި މަޖީ މަރުޙަލާގެ ކުށްތަކުން ނިންމާފައިވާ ބަންދު މުއްދަތުތަކުގެ އެއްވަސް މައްސަލައާ ބަލާފައި އެ ފުރުޞަތު ބޭނުންކުރާނެ ގޮތަކީ ކަނޑައަޅާފައިވާ އިތުރަށް ނުވަތަ ދޫކޮށްފައިވާ ބަލައި ވަކިކުރެވިފައިވާކަމަށެވެ.

15.2. އިބްތިދާއީ ކޯޓުގެ ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ނިންމީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގެ އެންމެހައި ޝަރުޠުތަކަށް ތަޢާރުޟުވާކަމަށް އިސްތިއުނާފުކުރަށްފައިވާ އަރުޒުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާތީވެސް، އެ މާއްދާއަށް އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަޞްލު ކަމުގައި އުޞޫލުގެ މާއްދާއާއިކަމަށާއި، އެ މާއްދާއަށް ތަޢާރުޟުވާ އިބްތިދާއީ ކޯޓުގެ ބަންދުން ދޫކޮށްފައިވާ ކަން ޤާނޫނީ ސަބަބެއް އޮތްގޮތަކަށް ސާބިތުނުވާކަމަށެވެ.

15.3. އިބްތިދާއީ ކޯޓުގެ ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ނިންމާފައިވާ އަމުރުގައި އިބްތިދާއީ ކޯޓުގެ ބަންދުކުރި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއާއި، އެ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާއަށް އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށް ކަމަށާއި، އިބްތިދާއީ ކޯޓުގެ ބަންދުން ދޫކުރި އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ސަބަބު ދެމި އޮތުމާއި، އެކަމަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަށްކަމަށާއި، ދަރު ކުޅުން އިބްތިދާއީ ކޯޓުގެ ދޫކުރި އަމުރުގައި ބަޔާންކުރި ކުޅޭ އިދާރީ މައްސަލަ ސަބަބުން މައްސަލަ ފަސްވާނެކަމަށް ބެލެވޭ (ކުޅޭ ސާރިވަރ ހާލަތުގެ ސަބަބުން މައްސަލަ ހިނގުން ފަސްވުން) ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ކަމަށާއި،

އެ ސަބަބަކީ މި ބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހުން ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ޤާނޫނު ދަށުން ސަބަބެއް ނުހުންނަކަމެވެ.

15.4. އިބްރާހީމް ހަސަނުގެ މައްޗަށް ކުރެވޭ ތުހުމަތަށް ބަދަލެއް ނާންނަކަމާއި، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހާއްސަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ އިޖްރާއަތުގެ އިތުރުން، މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ ހެކިންނަށް ތަބްދީލު މަޖުބޫރުގައި ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް މަސައްކަތްކުރެވިދާނެ ހެކިވެރިން މައްސަލައިގައި ހުރަސްއެޅިދާނެކަމަށާއި، އެހެން ނަމަވެސް އިބްރާހީމް ހަސަނު ބަންދުކުރުމަށް ދަދު ކޯޓުން އަމުރުކޮށްފައިވަނީ އެއިން އެއްވެސްކަމަކަށް ރިޢާޔަތްނުކޮށްކަމެވެ.

15.5. ކުރުގެ ތުހުމަތުގައި ބަންދުކުރެވޭ މީހުންގެ ބަންދާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި އަމަލުކުރަންވީ ގޮތް ކަނޑައަޅާފައިވަނީ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 **ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް** ދަޢުވާއާއި، އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/SC-A/09 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އިބްރާހީމް ތަޒްއީދު** ދަޢުވާގައި ކަމަށާއި، މިކަން އެ ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/SC-A/19 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. މުޙައްމަދު ބިސާމް އިސްމާޢީލް** ދަޢުވާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާކަމަށާއި، މިކަން ތަޠުބީޤުކުރާއިރު، މި މައްސަލައިގައި އިބްރާހީމް ހަސަނު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓާފައިވާ ސަބަބަކީ އޭނާގެ ފުރުން މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކަލެއް އުފެދުމުންނާއި ހެކިކަން ނުފޫޒު ފޯރުވައިފާނެކަމަށާއި، މިފަދަ ކަމެއްގެ އިހުތިމާލު އޮތުމަ ނުވަތަ ނުރައްކާ ބަލަންވާނީ، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 **ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް** ދަޢުވާގައިވާ ފަދައިން، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ސަބަބެއް ވުޖޫދުވުން އެފަދަ ސަބަބެއް ވުޖޫދު ނުވުމަށްވުރެ ގޮތްކަން ބޮޑު ކަމުގެ މައްޗަށްކަމެވެ.

15.6. ކުޑަކުއްޖަކަށް ޖިންސީ އަނިޔާކުރިކަމުގެ ތުހުމަތު އުފުލައިވާ މީހަކު ކުއްޖަކު ދިރިއުޅޭ މާހައުލަށް ނުވަތަ ކުޑަކުދިން ދިރިއުޅޭ މާހައުލަކަށް ދޫކޮށްލަންވާނީ އެހާލަތަށް ބަދަލު އައިސްފައިވާކަން ފަސޭހަކަން ގަބޫލުކުރެވޭނެފަދަކަމަށް، އެ ބާރުތުތަކަށް ބަދަލު އައިސްފައިވާގޮތް ފަސޭހަކަމުގެ ނިންމުމުގައި ސާފުކޮށް ބައްޕަކުރަންވާނެކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/SC-A/19 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. މުހައްމަދު ބިލާލު އިބްރާހީމް** ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ފާހަގަކުރައްވާފައި، މި ނިންމުމުގައި ބާރުތު ބަދަލުވެފައިވާގޮތް ފާހަގަކޮށްފައިނުވާކަމެވެ.

15.7. ޝަރީޢަތް ދިގުލައިގެން ދިޔުމަކީ އޭގެ ޒާތުގައި މީހެއް ބަންދުން ދޫކުރުމަށް ހަމައެކަނި ރިޢާޔަތްކުރެވޭނެ ސަބަބެއް ނޫންކަމަށާއި، ބަންދުގައި ގިނަ ދުވަސްވީނަމަވެސް އެ މީހެއްގެ ފުރުން މުޖުތަމަޢަށް ނުރައްކަލެއް ކޮށްފާނެ މީހަކު ދޫކުރުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ ދެއްކާ މަޤްޞަދުނޫންކަން ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/SC-A/09 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އިމްރާން ޝަފީޢު** ގެ ޤަޟިއްޔާގައި ބަޔާންކުރައްވާފައިވެއެވެ.

15.8. މި މައްސަލައިގައި އަލުން ހުށަހެޅި ނަގަށްޖެހިފައިވާކަމީ މައްސަލައިގައި ފުރަސަތު ޢުމް ހަވާލާދީފައިވާ މައްސަލައިގައި، ހުކުމް ހާޒިރުކުރަންޖެހޭ ބަޔަކުން ކުރިމަތިވެފައިވާ، ހުކުމްކުރަން ނުކުތުމަށް ފުރުސަތުގެ އިހުމާލު ކުރުމަށްފަހު، އިބްތިދާޢީ ހައިކޯޓުން ބަންދުކުރި ސަބަބު ދުރުކޮށްލައި، އެކަމަށް މުހިއްމުކަން ދެއްވައިފައި އިބްތިދާޢީ ހައިކޯޓުން ބަންދުން ދޫކުރުމަށް އަމުރު ކޮށްފައިވާކަން ބަންދު މުއްދަތާކުރުމުގެ އެވިހާރާ، މަރު މަދުބަދަލުގެ ކޯޓުތަކުގެ ނިންމުންތައް ހިފެހެއްޓުމަށްވެ.

16. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އިސްތިޢުނާފުގެ ފަރާތުން އެދިފައިވާ ފަދަ ކޯޓުން ނިންމައިފައި ކޯޓު އަމުރަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، 143 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)އާއި، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހެޔޮބާ އަދަބުދޭ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާއާއި، 28 ވަނަ މާއްދާއާއި، 30 ވަނަ މާއްދާއާއި، 36 ވަނަ މާއްދާއާ ޚިލާފު އަމުރެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، ދަށު

ކޯޓުން ނެރެފައިވާ ކޯޓު އަމުރަކީ ބާޠިލު އަމުރެއްކަމަށް ކަނޑައަޅައި، އިބްތިދާއީ ހިނގާ ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރުކޮށްދިނުމަށެވެ. މިފަދައިން އަމުރެއް ނެރެދިނުމަށްއެދޭނަމަ، މި މައްސަލައިގައި 21 ޑިސެންބަރު 2025ގެ އަމުރު ބާޠިލުކޮށް، 09 ޖަނަވަރީ 2025ގައި ނެރެފައިވާ އަމުރު ވަގުތީ ގޮތުން ހުއްޓުމަކަށް ގެނެސްފައިވާތީ، 21 ޑިސެންބަރު 2025ގެ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމުން، 09 ޖަނަވަރީ 2025ގެ އަމުރުގެ ބާރު އޮތްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ.

އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކުގެ ރައްދު

17. އިސްތިއުނާފު ނުކުތާތަކުގެ ރައްދުގައި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ޝަރީޢަތުގެ މަޖިލީހުގައި ދައްކާފައިވާ މައިގަނޑު ވާހަކަތައް ތިރީގައި ޚުލާޞާކޮށްލައި ހުށަހަޅަމެވެ.

17.1. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ބުނެފައިވަނީ މިފަދަ ޖިނާއީ ބޮޑު މައްސަލަތަކުގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ބަލަނީ މައިގަނޑު 02 (ދޭއް) ކަމެއްގެ މައްޗަށް ކަމަށާއި، އެއީ ހެކިންނަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމުގެ އިހުތިމާލު އޮތުމުގެ މައްސަލައާއި، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތާއި ރައްކާތެރިކަމުގެ މައްސަލަކަމަށެވެ.

17.2. ކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރ ސިސްޓަމުން ދިމާވެފައިވާ މައްސަލައަކާއި ގުޅިގެން އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތް ގިނަ ދުވަސްތަކެއް ވަންދެން ޝަރީޢަތް ނުނިމި ބަންދުގައި ހުރުމަކީ ޤަބޫލުކުރެވޭކަމެއް ނޫންކަމަށެވެ. ކޯޓުގެ ސަރކިއުލަރ ސިސްޓަމުން މައްސަލަ ޖެހި ޝަރީޢަތް ބާއްވަން ނުކުޅެދުނުކަމަށް އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ސިޓީ ފޮނުވާފައިވަނީ ދަރު ކޯޓުން ދިން މަޢުލޫމާތުގެ މައްސަލަ ކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން އެދުނީ ދަރު ކޯޓުގެ މައްސަލަ އަވަސްކޮށްދިނުމަށް ކަމަށެވެ.

17.3 ދަޢުވާގެ ޖިންސާއަޔީ ހަމައެކަނި މައްސަލަ ހުށަހަޅާ ބަންދުގައި މީހުން ބޭއްވުން ނޫންކަމަށެވެ. އަދި އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުން އެ މައްސަލަ އަވަސްކޮށްދިނުމަށް އެދި ތަކުރާރުކޮށް ޝަކުވާގެ ސިޓީ ހުށަހަޅާފައިވާކަމަށެވެ. އެ މައްސަލައިގައި ހިމެނޭ 18 (އަށާރަ) ވަރަކަށް ޝަފަހީ ގޮތުން ކަމަށާއި، އޮންލައިނުން ޝަރީޢަތް ހިންގައިގެންވެސް މައްސަލަ އަވަސްކޮށްދެވޭނެ ކަމަށާއި، އެ މައްސަލަ ނިމުމަ ފަސްވަމުންދަނީ ދަށުކޯޓުގެ ފަރުވާކުޑަކަމާއި އިދާރާގެ ސަބަބުންކަމަށް އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތުން ދެކޭކަމަށެވެ. ދަށުކޯޓުގެ ޝަރީޢަތުގެ އަޑުއެހުންތައް ތާވަލުކުރެވުނު ނަމަވެސް، އަޑުއެހުން ބާއްވާފައިވަނީ މަދު ދުވަސްތަކެއްގައި ކަމަށާއި، މިހާތަނަށް ހެކިބަސް ނަގައިފައިވަނީ 02 (ދޭއް) އަޑުއެހުންކަމަށާއި، އަދި ނަގައިވެސް 07 (ހަތެއް) ނުވަތަ 08 (އަށެއް) ހެކިވެރިންގެ ހެކިބަސްކަމަށެވެ.

17.4 މީގެ އިތުރުން، މިހާތަނަށް ނަގައިވާ ހެކިބަހުގެ ރެކޯޑިންގްވެސް ގެއްލި ރިކަވަރ ނުކުރެވިފައިވާކަމުގެ މަޢުލޫމާތު ދަށުކޯޓުން އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތަށް ހިއްސާކޮށްފައިވާކަމަށާއި، މިހާލަތުގައި އަލުން ހެކިބަސް ނަގަން ޖެހުމުގެ އިހުތިމާލުވެސް އޮތުމުގެ ސަބަބުން އަނެއްކާވެސް އެ މައްސަލަ ފަސްވެ މައްސަލަ ނިމުން ތާޚީރުވާނެ، އިސްތިއުނާފު ޙައްޤުވާ ފަރާތް ބަންދުގައި ހުންނަންޖެހުމުން އެފަރާތަށް ނުހައްޤުން ގެއްލުންވާނެކަމަށެވެ.

17.5 21 ޑިސެންބަރު 2025ގެ އަމުރުގައި އޭގެ ކުރިން އެ ކޯޓުން ނިންމައިވާ 09 ޖަނަވަރީ 2025 އަމުރު ބާޠިލުކޮށްފައިވާކަމުގައި ނިންމަވާފައިވާތީ، އިސްތިއުނާފު ކޮށްފައިވާ އަމުރު ބާޠިލުކޮށް ކަނޑައެޅުމުގެ ނަތީޖާއަކަށްވާނީ ކުރީގެ އެ ކޯޓުގެ އަމުރު ދިރިގެންދިއުމާ ޝަރީޢަތުން ސާބިތުކުރުމުން، ބަންދު މުރާޖަޢާކޮށް ނަތީޖާއަކީ އަމުރުން، ކުރީގެ އަމުރު ބާޠިލުވެފައިވާކަމަށް ނިންމާކަމަށް ބަޔާންކުރެއެވެ.

18. އިސްތިއުނާފު ރައްދުވާ ފަރާތުން ހުށަހަޅާފައިވާ ދިފާޢުގެ ބާރަތަކުން ބަލައި، ނުކުތާތައް އަދުލަކީ ރަނގަޅު ނުކުތާއާ އަދުލުކަމަށް ކަނޑައަޅައިދެނީމެވެ.

ޝަރީޢަތަށް ފާހަގަކުރެވުނު ކަންތައްތައް

19. ދައުލަތުން ކުރާ މި އިސްތިއުނާފުގެ އަޑުގައި، ޝަރީޢަތުން ޖަވާބުދާރީކުރަން އަންނަނިވި ސުވާލުތަކަށް ކަމުގައި ދެކެމެވެ. އެއީ،

19.1. ދަށު ކޯޓުގެ 21 ޑިސެންބަރު 2025ގެ އަމުރަކީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ގާނޫނާ ޚިލާފު އަމުރެއްކަމާއި،

19.2. މި އަމުރު ނެރުއްވައިފައި މި މައްސަލައިގައި މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ދާއިމުކޮށްފައިވާ އުސޫލުތަކާ ޚިލާފަށްވެފައެވެ.

20. މި މައްސަލައިގައި އިބްތިދާއީ ޖިނާއީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުއިރުން ބަންދުކުރުމަށް އަމުރުކޮށްފައިވާ ޚާއްޞަ ގާނޫނަށް ބަލާފައިވެއެވެ. އެއީ ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ގާނޫނެވެ. އިބްތިދާއީ ޖިނާއީގެ މައްސަލަ ކުރަން ތަރުތީބުގައި މި ގާނޫނުގެ ދަށުން ތަފުޞީލުކުރާ ކަމެއް ހިމެނެއެވެ. އަދި އިބްތިދާއީ ޖިނާއީ ޝަރީޢަތް ނިމުނުއިރުން ބަންދުކުރުމަށް 09 ޖަނަވަރީ 2025ގެ އަމުރުން ނިންމާފައިވިޔަސް މި ގާނޫނާ ބަލާފައިވެއެވެ. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކަކަށް ޢަމަލުކުރުމުގެ ގާނޫނުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަޤްޞަދުތަކުގެ ތެރޭގައި، މުޖުތަމަޢުގައި ހިމާޔަ ކުޑަކުދިންނަށް ނުރައްކާތެރިކަމެއް ފެނުން މުޖުރިމުންގެ ހިފައިން، އެ ކުދިން ރައްކާތެރިކުރުން، އެގޮތުގައި އެ ރައްކާތެރިކަން ދެމެހެއްޓުމަށްޓަކައި، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުން، ތަހުޤީޤު މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ

މަޙްކަމާގައި ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމާއި، ކުށުގެ އަދަބުން މިންޖުވުމަށްފަހުގެ ވަކިކަމަކީ ނިޔާފުއްގެ ތެރެއިން ބޭރުކުރުމަށްޓަކައި ހުކުމް ހިމެނެއެވެ.[5]

21. މި ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާ ޤާނޫނުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަޤްޞަދުތަކަށް ބަލާއިރު، މި ޤާނޫނުގެ މާއްދާތައް ތަޠްބީޤުކުރަންޖެހެނީ މި ޤާނޫނުން ހާސިލުކުރަން ބޭނުންވާ މަޤްޞަދު އެންމެ ފުރިހަމައަށް ހާސިލުވާނެފަދަ ގޮތަކަށް، އެ މަޤްޞަދުތަކަށް އިސްކަންދީގެންކަމުގައި ބަލަންޖެހެއެވެ.

22. މި މައްސަލައިގައި ދައުލަތުގެ ފަރާތުން އުފައްދާ ބަހުސްގެ ތެރޭގައި ހިމެނޭ އެއް ބަހުސަކީ، އިބްރާހީމް ހާނިފު ޝަރުޢީކަން ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް 21 ޑިސެންބަރު 2025ގެ އަމުރުން ނިންމުން ހިޔާނަތްތެރިވެރި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް ކުޅަދައިވާއިރު، މި ހާލަތަށް މި މާއްދާ ތަޠްބީޤުނުކުރެވޭނެކަމުގެ މައްސަލައެވެ.

23. ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތުކުރެވިއްޖެނަމަ، މި ޤާނޫނުގައި އެ މީހެއްގެ ބަންދާގުޅޭ ގޮތް ކަނޑައެޅުމުގެ އުސޫލުތައް ތިރީގައި ހުށަހަޅާލަމެވެ.

23.1 މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ބެލެވި، އަދި ހެކި ފުރޮޅުމަށް ނުވަތަ ހެކިބަސް ދޭންހުރި މީހަކަށް ނުފޫޒުފޯރުވުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފާނެކަމަށް ބެލެވި، ތަޙްޤީޤާއި މަޙްކަމާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބޭތިއްބުމަށް އަމުރުކުރުމަށް، ފުލުހުންނަށް

[5] ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ހިފާނެ ޚާއްޞަ އުސޫލުތަކުގެ ޤާނޫނުގެ 2 ވަނަ މާއްދާގެ (ހ)

މަގުފަހިކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، އެ ޙައްދު އެ މިންވަރަށް މި ޤާނޫނުގެ ބޭނުމަށްޓަކައި ހިފެހެއްޓިގެންވާކަން މި ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާކަން

23.2 މި ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ އަސާސީ ޙައްޤުތައް ހިފެހެއްޓިފައިވަނީ، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 16 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ދަށުންކަން މި ޤާނޫނުގެ 29 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާކަން

23.3 މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރެއް ކުރިކަމުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ތަޙުޤީޤުގެ މަރުޙަލާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން، ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ހޯދުމަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިދިނުން އެދި، ކޮމިޝަނަރ އޮފް ޕޮލިސްއަށް، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ ގާތުގައި އެދިވަޑައިގަތުމާއި، މިފަދަ އެދުމެއް ހުށަހަޅައިފި ހިނދެއްގައި، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ބަލަންޖެހޭ މިންގަނޑުތަކަށް ބެލުމަށްފަހު، ވީއެންމެއަވަސް ފުރުޞަތެއްގައި، އެފަދަ އަމުރަކަށް އެދި ކޯޓަށް މައްސަލަ ހުށަހަޅަންވާނެކަން މި ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާކަން

23.4 ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް، ކޯޓުގެ އަމުރަކަށް އެދި ހުށަހަޅާ މައްސަލަތަކެއްގައި، މުޖުތަމަޢުގައި ހިމެނޭ ކުޑަކުދިން ރައްކާތެރިކުރުމަށްޓަކައި، ކުރެވޭ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މީހާ ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ކޮންމެހެން ބޭނުންވާކަމާއި، ކުރެވޭ ތުހުމަތުކުރެވިފައިވާ މީހާ ބަންދުގައި ނުބަހައްޓައިފިކަމަށްވާނަމަ، އެފަދަ ކުށެއް އަލުން ތަކުރާރުކޮށްފާނެކަން، ނުވަތަ މައްސަލައިގެ ހެކި ފޮރުވާލާނެކަން، ނުވަތަ ހެކިންނަށް ނުފޫޒު ފޯރުވާނެ މަސައްކަތްކޮށްފާނެކަން ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް، ކޯޓަށް ސާބިތުކޮށްދޭންވާނެކަން މި ޤާނޫނުގެ 31 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާކަން

23.5. މިފަދަ އަމުރެއް ނެރުމުގައި ކޯޓުން ރިޢާޔަތްކުރަންވީ ކަންކަން، މި ޤާނޫނުގެ 32 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާކަން

23.6. ތަޙްޤީޤުގެ މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި މިފަދަ ބަންދުގައި ދުވަހަކަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ބަންދުގައި ދެމެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓަށް ކުރިއަށްގެންދެވޭނީ، މި އަމުރު ނިމުމަކަށްގެނެވޭނީ ކުރުގެ ޝަރީޢަތުގެ ފުރަތަމަ މަރުޙަލާ ނިމުމުން ނުވަތަ އެ އަމުރު ނެރުނު ކޯޓުން އެ އަމުރު ބާޠިލުކުރުމުންކަމާއި، މިފަދަ އަމުރެއް ނެރެއިރު، އެ އަމުރު ނެރުނު ކޯޓުން ބެލަވި ސަބަބުތައް ތަފްޞީލުކޮށް ބަޔާން ކުރަންވާނެކަން މި ޤާނޫނުގެ 35 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާކަން

23.7. ތަޙްޤީޤުގެ މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން، މިފަދަ ބަންދުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް ކޯޓަށް އަމުރެއްގެ ދަށުން މިހާރު ބަންދުގައި ހުރި މުއްދަތު ދިގުވުއްޖެކަމަށް ކޯޓަށް ހާޒިރުކުރުވިއްޖެކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ އެހީއެއްގެ ބަލަދުވެރިންގެ ފަރާތުން އެފަދަ މައްސަލައެއް ކޯޓަށް ހުށަހަޅައިދީފައިވާނަމަ، ކޯޓުން އެ މައްސަލަ މުރާޖަޢާކުރަންވާނެކަމާއި، މައްސަލައެއް މުރާޖަޢާކުރުމުގައި، އެ މައްސަލައިގައި އެހެނިހެން ކުރިމަތިވާ މަސައްކަތާއި އެ މައްސަލައިގައި ހޯދަވާފައިވާ ވަގުތާއި، ކުރުގެ ތުހުމަތުކުރިވިފައިވާ މީހާއާމެދު ކަންކަން ކުރުވުމަށް ގާތްބައިގެތީން ފުރުޞަތުއި ކުރުގެ ތުހުމަތުކުރިވިފައިވާ މީހާގެ ހަޤީގައި ޝަރުޢީ މަޤްޞަދުގައި މި މައްސަލާ ސަލާމަތުކަމާއި، މައްސަލައިގެ ކޯޓުން މުރާޖަޢާކުރާނެއިރު، ކުރުގެ ތުހުމަތުކުރިވިފައިވާ މީހާއަށް، ތަޙްޤީޤުގެ މަރުޙަލާގައި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާގައި ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ކަނޑައަޅަން ބޭނުން މިހެން ޤާނޫނީ ކަރަން، ނުވަތަ އޭނާ ބަންދުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރިއިރު އޭރު ބަލަފަ ފިޔަވަ ބަދަލުވެއްޖެކަމުން، ކޯޓަށް ފެނިއްޖެކަމަށްވާނަމަ، ނުވަތަ އެ އަމުރު އެކަށީގެން ދެމެހެއްޓުމުގެ ބޭނުމެއް އިތުރަށް ނެތްކަމަށް

ކެޕްޓަން ފެނިއްޖެކަމަށްވާނަމަ، އެ ހިސާބުން އެ ޢަމުރު ބާޠިލުކުރުމުގެ ބާރު ކެޕްޓަން ލިބިގެންވާކަން މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކުރާކަން

24. ބަޔާންކުރަނިވި ނަޒަރުސާނީއަކުން ފާޅުވާ އެއް ހަޤީޤަތަކީ، އާންމު އުޞޫލުން ޖިނާއީ މައްސަލަތަކާ ގުޅިގެން މީހުން ބަންދުގައި ބަހައްޓަނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާއާއި، ޤާނޫނު ނަންބަރު 12/2016 (ޖިނާއީ އިޖުރާއަތުގެ ޤާނޫނު)ގެ 60 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ގޮތުގެ މަތިންކަމުގައިވީނަމަވެސް، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 28 ވަނަ މާއްދާއިން، އެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުށެއްގެ ތުހުމަތުކުރެވޭ މީހުން ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް އަމުރު ކުރުމަށް ފަނޑިޔާރު މަޖުބޫރުކޮށްދިނުމަށްޓަކައި، އެ މީހުންނަކީ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ، މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެ، އަދި ހެކި ފޮރުވުމަށް ނުވަތަ ހެކިބަސް ދޭންޖެހޭ މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް މަސައްކަތްކޮށްފާނެކަން ބެލެވޭ މީހުންކަމުގައި ބަލައި، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގެ ދަށުން ލިބިދޭ ރައްކާތެރިކަން ޤާނޫނުގެ ދަށުން ހިފެހެއްޓުވިފައިވާ މީހުންނެވެ. މީގެ މާނައަކީ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން މީހެއްގެ މައްޗަށް ތުހުމަތު އުފުލާ ހިނދު، އެ މީހަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ހާލަތްތަކުން ކުރީ ހެކި ފޮރުވުމަށް ނުވަތަ ހެކިބަސް ދޭންޖެހޭ މީހަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވުމަށް އަދި މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަން މީހެއްކަމުގައި އިފްތިރާޟްކޮށް، އެ މީހާ ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބަހައްޓަން ޤާނޫނުން މަޖުބޫރުކޮށްދީފައިވެއެވެ.

25. ބަޔާންކުރަނިވި ނަޒަރުސާނީއަކުން ފާޅުވާ އަނެއް ހަޤީޤަތަކީ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މުޖުރިމުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލަކުން ޢަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމުންދެން ބަންދުކުރެވިފައި ހުރި މީހުންގެ ބަންދުގެ މުއްދަތު ދިގުކުރުމަށް ކެޕްޓަން ފާހަގަކުރެއްވިހެން، ނުވަތަ

ބަންދުގައި ހުރި މީހެއްގެ ފަރާތުން އެކަން ހުށަހަޅައިފިނަމަ، ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި އަމަލުކުރަންޖެހޭނީ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާއަށްކަމަށާއި، މިގޮތުން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރާއިރު، ކޯޓުގެ ތަޙުޤީޤުގައިވާ މިހާރަށް، ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ކޮންމެހެން ބޭނުން މީހެއްނޫންކަމަށް، ނުވަތަ އޭނާ ބަންދުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ޙާލަތު ބަދަލުވެއްޖެކަމަށް ކޯޓަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ނުވަތަ އެ އަމުރު ދެމެހެއްޓުމުގެ ބޭނުމެއް އިތުރަށް ނެތްކަމަށް ފެނިއްޖެނަމަ، ބަންދުގައި ބެހެއްޓި އަމުރު ބާޠިލުކުރުމުގެ ބާރު ކޯޓަށް ލިބިގެންވާކަމެވެ.

26. ކޯޓުގެ ތުހުމަތުގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމާމެދު ގޮތެއް ނިންމުމުގައި އަމަލުކުރަންވީގޮތް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 **ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް** ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވެއެވެ. މި ޤަޟިއްޔާގައިވަނީ ކޯޓުގެ ތުހުމަތުގައި މީހަކު ބަންދުކުރުމުގައި ފަނޑިޔާރު ފުރަތަމަ ބަލަންޖެހެނީ، އެ މީހަކު ކުރި ކަމަކީ ތުހުމަތު ކުރެވުނު ކުށް، އޭނާ ކުރިކަމަށް ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖިނާޔަތަކީ ހައްދު ހުރިތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯއެވެ. ތުހުމަތުކުރެވޭ ޖިނާޔަތަކީ ހައްދު ހުރިނަމަ، ދެން ބަލަންޖެހެނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ ބަލަހައްޓަނިވި ސަބަބުތައް ވުޖޫދުވެފައިވާކަން ނުވަތަ ނޫންކަމެވެ. އެގޮތަށް ބަލާއިރު ވުޖޫދުވެފައި ހުއްޓާ ބަންދުގައި ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން އިޖުރާއަތުގެ ގަވާއިދުގެ 13 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގައި ބަޔާންވެގެންވާ ކަންކަމަށް ފަނޑިޔާރު ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭނެކަމެވެ.

27. މި ޤަޟިއްޔާއަށް މި ބަލާލެވުނީ، ބަންދު މުރާޖަޢާކުރާއިރުވެސް، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2020/SC-A/93 **ޝަރީފް އިބްރާހީމް ވ. ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް** ޤަޟިއްޔާގައި ޝަރަޙަކޮށްދެއްވާފައިވާ އުސޫލުތަކަށް އަމަލުކުރަންޖެހޭނެކަމަށް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/SC-A/09 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އިބްރާހީމް ޝަފީއު** ޤަޟިއްޔާއާއި،

އެއަށް ފަހު ނިންމާފައިވާ ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/SC-A/19 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. މުޙައްމަދު ބިޝާރު އިސްމާޢީލް** ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާތީއެވެ.

28. މި ޤަޟިއްޔާގައިވެސް، ބަންދު މުރާޖަޢާކުރައްވާއިރު ބަންދުކުރި ހާލަތު ބަލަހައްޓަފައިވާގޮތް ބެލުމުގައި ބަލަންޖެހޭނީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ހާލަތްތަކަށްކަމާއި ފުރަތަމަ ބަންދުކުރިއިރު ވުޖޫދުވެފައި ހުރި ހާލަތްތަކަށް ބަލައި އެހެން ހާލަތްތަކުގެ ތެރެއިން ކޮބައިކަމާއި، ކޯޓުތަކުން ޖިނާއީ އަނިޔާކުރިކަމުގެ ތުހުމަތު އެޅިފައިވާ މީހާ، ކުއްޖާ ދިރިއުޅޭ މާހައުލުން، ނުވަތަ ކުޑަކުދިން ދިރިއުޅޭ މާހައުލުތަކުން ދުރުކޮށްދޭގެ ކުރިން، އަދި މަރުގެ މައްސަލަތަކުގައި މަރުގެ ކުރީގެ ތުހުމަތު އެޅިފައިވާ މީހާ، ނުވަތަ މަސްތުވާތަކެތީގެ ވިޔަފާރިކުރިކަމުގެ ތުހުމަތު އެޅިފައިވާ މީހާ، އަދި ތޫނުއަރުވާއެއްޗެއް ބޭނުންކޮށްގެން މާރާމާރީ ހިންގާފައިވާ ކަމުގެ ތުހުމަތު އެޅިފައިވާ މީހާ ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ އެމީހަކަށް ބަދަލު އަރައިގަތުމާބެހޭ ފުރުޞަތު ހުޅުވިގެންދާނެކަމަށް، އެބާވަތުގެ މައްސަލަތަކުގައި ބަދަލު އަރައިގަތުމުގެ ފަސޭހަތަކުގެ ނިންމުމުގައި ސާބިތުން ބައްލަވަންޖެހޭކަމަށް ދެކެމެވެ.

29. ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހަޅާ ހުށަހެޅުމަކާ ގުޅިގެން ރިޢާޔަތްކުރަންޖެހޭ މިންގަނޑުތައް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުން ކަނޑައަޅާފައިވާ އިސްތިއުނާފުކުރުމުގައިވާ މައްސަލައާ ގުޅޭ އެއްގޮތް، އެހެނީ އެއީ ޤާނޫނެއް ޝަރީޙަ މައްސަލައެއް ކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ 2024/SC-A/13 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. ޢަބްދުﷲ** ޤަޟިއްޔާގައި ކަނޑައަޅާފައިވާ އުސޫލަކީ، ކޯޓުތަކުން ޖިނާއީ ތުހުމަތެއްގެ ދަށުން މީހަކު ބަންދުކުރުމުގެ އަމުރު ނެރުމަށް ފަހު ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމުގެ އަމުރު ނެރުމަށް ހުށަހެޅުމުން ޤަބޫލުކުރެވޭ މިންވަރަށް ބަންދުކުރުމުގެ ކުރިން، އެ ހާލަތު އިޖްރާއަތުގެ ބަންދުކުރުމަކީ ހުރި ޒަރޫރަތެއް ކަމުގައި ހިފެހެއްޓުމުގެ މިންގަނޑުތައް ސާބިތުވާން ޖެހޭނެކަމަށް ފާހަގަކުރެވިފައިވާ އެއީ ދިރާސާކުރުމަށްފަހު ބަލައިގަންނަ ފިކުރު، އަސާސް ކޯޓަށް ހުށަހެޅުން ބަލާ ބަންދުން

ދޫކުރަންވާނީ އެ މީހަކު ބަންދުގައި ބެހެއްޓުމަށް ނިންމި ސަބަބުތައް އެގޮތުގައި ނެތްނަމަ ކަމުގައެވެ. އަދި މީހަކު ޝަރީޢަތް ނުނިމި ތަހުޤީޤުގެ ސަބަބުން ދިގުދެމިގެންދާ ގޮތަށް ބަންދުގައި ހުރުމަކީ، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުން އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ (ނ)ގެ ބޭނުމަށްޓަކައި، އެ މީހަކު (ޝަރުޢީ މަރުޙަލާގައި ނަމަވެސް) ބަންދުން ދޫކޮށްލުމަށް އެކަށީގެން ޤާނޫނީ ސަބަބެއް ނުވާތީ ހުއްދައެއްނެތްކަމުގައެވެ.

30. މި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ މައްސަލައިގައި އިބްރާހީމް ހަނީފު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށް ނިންމާފައިވަނީ އިބްރާހީމް ހަނީފު ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މީނާގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ފެންނާތީއާއި، ހެކިބަސްދޭން ތިބި ފަރާތްތަކަށް ނުފޫޒު ފޯރުވާނެކަމަށް ފެންނާތީ ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ. މި އިސްތިއުނާފު ބިނާވާ، އިބްރާހީމް ހަނީފު ޝަރުޢީކޮށް ބަންދުން ދޫކޮށްލި އަމުރަށް ބަލާއިރު، މި އަމުރު ބިނާވެފައި އިބްރާހީމް ހަނީފު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރި ކުރިން، މުޤައްރަރުކުރުމަށް އިބްރާހީމް ހަނީފުގެ ހުށަހެޅުމަށް ހުށަހެޅުނުކަމާ ގުޅިގެން ނިންމި ނިންމުމުގެ މައްޗަށެވެ. މި ނިންމުން ނިންމުމުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުން އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކޮށްފައިވާކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައެވެ.

31. އެހެންކަމުން، ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުން އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް، މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ކުރެވޭ ކުށްތަކުގެ ތުހުމަތުގައި ހައްޔަރުކުރެވޭ މީހާ ތަޙުޤީޤު މަރުޙަލާއާއި ޝަރީޢަތުގެ މަރުޙަލާ ނިމެންދެން، ބަންދުގައި ދެމެހެއްޓުމުގެ އަމުރެއް ކޯޓަށް އެދޭ ދެވުމުގެ އިޖުރާއަތެވެ. މި ޤާނޫނުގެ ދަށުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމުގައިވާ މީހާގެ ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށް މި ޤާނޫނު ތަޢާރަފްކޮށްދީފައި ބަހައްޓާފައިވަނީ މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައެވެ. އެ މާއްދާގައި ބަޔާންކޮށްފައިވާ މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނާ ކަމަކަށެވެ.

އެއީ، މި ނިންމުމުގެ 25 ވަނަ ނުކުތާގައި ބަޔާންކުރި ފަދައިން، ކޯޓުން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި، ކުށުގެ ތުހުމަތުގައިވާ މީހާއަކީ، ބަންދުގައި ބެހެއްޓުން ކޮންމެހެން ބޭނުން މީހެއް ނޫންކަމަށް، ނުވަތަ އޭނާ ބަންދުގައި ދެމެހެއްޓުމަށް އަމުރުކުރި ހާލަތު ބަދަލުވެއްޖެކަމަށް ނުވަތަ އެ އަމުރު ދެމެހެއްޓުމުގެ ބޭނުމެއް އިތުރަށް ނެތްކަމަށް ކޯޓަށް ފެނި، ބަންދުގައި ބެހެއްޓި އަމުރު ކޯޓުން ބާތިލުކުރުމެވެ.

32. މި އިސްތިއުނާފުކުރެވޭ އަމުރުގައި، ބަންދު މުރާޖަޢާ މިންގަނޑު މި ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައި ކަނޑައެޅިފައިވާ އިޖުރާއަތުން ވަޒަންކުރަންޖެހޭއިރު، އިބްރާހީމް ހަނީފް ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށް ހުށަހެޅި މަސައްކަތް ދަށު ކޯޓުން ކުރެވުނު ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ މިންގަނޑު ހާމަކޮށް އުސޫލުތަކާއި އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 30 ވަނަ މާއްދާއަށް ރިޢާޔަތްކުރުމަކީ، ޤާނޫނު ތަސައްވުރުކުރާ ގޮތް ހިމާޔަތް ރިޢާޔަތްކުރެވިފައިވާ ކަމުގައި ދެކެމެވެ. ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށް އެދި ހުށަހެޅި ހުށަހެޅުމާއި ގުޅޭގޮތުން ކަނޑައަޅަންޖެހޭނީ ކުރެވުނު ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ މިންގަނޑު ހާމަކޮށް އުސޫލުތަކާއި އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ބަޔާންކުރާ ހާލަތްތައް ވުޖޫދުގައިވާތީ ބަލައި، ބަޔާންކުރެވުނު މަޤުބޫލުވާގޮތުގެ ކޯޓުން ކަނޑައެޅުމުގައި ތަރައްޤީގެ ތަޢާރުފުކުރެވިފައެވެ. އެހެނަސް، މި މަސްއަލައިގައި ދަށު ކޯޓުން ކުރެވުނު ޖިނާއީ ޤާނޫނުގެ މިންގަނޑު އުސޫލުތަކާއި އަމަލުކުރުމުގެ ޤާނޫނުގެ 36 ވަނަ މާއްދާގެ ނަޒަރުން، އެފަދަ ހާލަތެއް ވުޖޫދުގައިވޭތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބަލައި، ވަޒަންކޮށްފައެއް ނުވެއެވެ.

33. މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ޤާއިމުކޮށްފައިވާ އިސްވެ ބަޔާންކުރެވުނު އުސޫލުން، ބަންދު މުރާޖަޢާކުރާއިރު ބަންދުކުރި ހާލަތު ބަދަލުވެފައިވާތޯ ބެލުމުގައި ބަލަންޖެހޭ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައި ބުނެފައިވާ ހާލަތްތަކުގެ ތުހުމަތު ބަންދުކުރިއިރު ދެމިއޮތް ހާލަތު ބަދަލުވެފައިވާތޯ ބެލުމުގެ މަސައްކަތް ކަމަށްވާއިރު، މި މަސްއަލައިގައި ދަށު ކޯޓުން އެގޮތަށް ކަމެއް ވަޒަންކޮށްފައިވާތޯ ނުވަތަ ނޫންތޯ ބަލަންޖެހެއެވެ.

34. މި މައްސަލައިގައި ކޯޓުގެ ނިންމުމުން ފެންނަން އޮތީ، އެންމެފަހަކީ އަސާސީ ޝަރުޠަކީ ހުކުމުގެ ހުކުމް ފުރިހަމަވެފައިވާކަމުގައެވެ. މިއީ ބަންދަރު ފުށުއެރުމެއް ދިނުމުގައި ދިމާއަށްކޮށްފައިވާކަމެއް ކަމުގައި ބެލެވެއެވެ. އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ޕްރޮސީޖަރުގެ ޤާނޫނާގެ ޤަވާޢިދާއި ޚިލާފުގެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ދަށު ކޯޓުގެ ސިޔާސަތަކީ މުރާޖަޢާ މައްސަލަތަކުގައި އަޑުން ހުކުމް ނަގަންޖެހުމުގެ ފުރުޞަތަ އަތުކުރެވޭ ކަމަށް ފުރުޞަތު ސާފުކޮށްދޫކުރުމަށް، އެ ފަރާތުން ބޭނުންވާ މުރާޖަޢާ ނުލިބިގެން ހުކުމުގެ ޙުކުމުގެ މައްސަލަ ދިރާސާކޮށްފައިވާ ޙުކުމުގެ ދަށުން މަޝްވަރާ ދަރުމަވެރިކަން ހިއްސާކޮށްފައިވާކަމުގައެވެ. މިފަދަގޮތުގައި އަޑުން ހުކުމް ނަގަން ޖެހުމުގެ އިހުތިމާލު އޮތްކަން ފާހަގަކުރެވެއެވެ.

35. ޝަރީޢަތުން ހުކުމްގެ ހުކުމް ނިމިފައިވުމަކީ ހުކުމްނަގަން ނުކުތާ ފާހަގަކުރުމުގެ އިހުތިމާލު ނެތި ދިއުންކަމުގައި ނުބެލެވޭނެކަމުގައި ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/SC-A/19 ޕްރޮސީޖަރުގެ ޤާނޫނަކީ **ވ. މުޙައްމަދު ބިލާލް އިސްމާއީލް** ޤަޟިއްޔާގައި[6] ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ. މިކަން ތަފްސީލުކޮށްދެމުގައި، އޭގެ ސަބަބަކީ ކަމުގައި ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ، މައްސަލައިގައި ޙުކުމްކުރުމުގެ ކުރިން، ކުރިން ހުކުމްކޮށްފައިވާ ހުކުމްގެ އަދުން ހުކުމްކުރަންޖެހޭ ޙާލަތެއް ކުރިމަތިވެދާނެތީއާއި، އަޑުއަހުން ނިމުނު ނަމަވެސް ކަމެއް ސާފުކުރުމުގެ ޖެހުން އަޑުއަހުން ހުށަހަޅަންޖެހިދާނެކަމީ ކަމުގައެވެ.

36. މި މައްސަލައިގައި ފެންނަން އޮތީ، ފަހަރުގައި އަދުން ބަދުން ހުކުމް ނަގަންޖެހޭކަމުގެ އިހުތިމާލު ޖެހޭކަމަށް ދީ ފާހަގަކުރެވޭތީ ބަދަލު ބަދަލުވެ. މިގޮތް އިޖުރާން، ހުކުމް ނަގަންޖެހޭ އިޖުރާ ހުކުން ތިބިކަން ދީ ފާހަގަކުރެވޭ ޝަރީޢަތްގެ މަރުޙަލާގައި ފާހަގަކޮށްފައިވެއެވެ. މިކަން މިހެން އޮތުމުން،

[6] އެ ޤަޟިއްޔާގެ 13 ވަނަ ނުކުތާ

ހުރިކަމުން ނުދުށި ފޯރުވުމުގެ ފުރުޞަތު ކަށަވަރުވާކަމަށް ބެލެވޭނެކަމަކަށް އަހުރެމެންނަށް ޤަބޫލެއް ނުކުރެވެއެވެ.

37. މި މައްސަލައިގައި ފެންނަން އޮތީ، ދަށު ކޯޓުގައި ޝަރީޢަތްތަކެއް ހިނގުމަށް ދިމާވެފައިވާ ދަތިތަކުގެ ވާހަކަތައް ދަށު ކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވާކަމެވެ. މިއީވެސް ބަންދަށް ލުއިއެއް ދިނުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްދީފައިވާކަމެއް ކަމުގައި ބަލައިފައެވެ. އެހެންކަމުން، ދަށު ކޯޓުގެ ސިޔާސަތަށް ދިމާވެފައިވަނީ ކޯޓު މައްސަލައެއްކަމެއް، އަދި އޭގެ ސަބަބުން ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް ދަތިވެފައިވާ ހާލަތުންކަމެއް ސާފުއެއްނޫނެވެ. ދަށު ކޯޓުން ފާހަގަކުރި މި ސަބަބަށް، ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާގައިވާ ބާރުތަކާ ޚިލާފުން، ބަންދަށް ލުއިއެއް ދިނުމުގައި ރިޢާޔަތްކޮށްދިނުން ބާޠިލުކޮށްލެވޭނެކަމަކަށް ނުވެއެވެ. މިގޮތުން މި ބާރުން ކުރި، ބަންދުގައި ދިގު މުއްދަތަކަށް ހަރުދަނާ ނަގަފައިވާ މުޖުތަމަޢުއަށް އެ މީހުންގެ ފުރުޞަތު ނުރައްކަލެއް ކޮންފަދަ މިންވަރަކަށް ދޫކުރުމަކީ ޤާނޫނުއަސާސީގެ 49 ވަނަ މާއްދާ ދަށުން ހަމަ ޤާނޫނީކަމެއް ދިވެހިރާއްޖޭގެ ސުޕްރީމް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2024/SC-A/09 **ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލް ވ. އިބްރާހީމް ޝަފީއު** ޤަޟިއްޔާގައި[7] ބަޔާންކުރެވިފައިވާ ގޮތެވެ.

38. މި މައްސަލައިގައި އިބްރާހީމް ހާސިފު ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށް އެދުނު ސަބަބަކީ، އިބްރާހީމް ހާސިފު ބަންދުން ދޫކޮށްލައިފިނަމަ މީހާގެ ފަރާތުން މުޖުތަމަޢުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލެއް ކުރިމަތިވެދާނެކަމަށް ފެންނާތީއެވެ. އިބްރާހީމް ހާސިފުގެ ބަންދު މުއްދަތުގެ ތެރޭގައި މި ސަބަބު އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ރިޢާޔަތްކޮށްދީފައިވާކަން އިސްބާތުވާ ކޮށްފައިވާ އަދުލުން ފާހަގަކޮށްފައެވެ. އެހެންކަމުން، އިބްރާހީމް ހާސިފުގެ ބަންދު މުއްދަތުގެ ސަލާމަތަށް ނުރައްކަލަކީ ކުރިމަތިވެދާނެކަމުގެ އިޙުތިމާލު އަދިވެސް އޮތްކަމުގައި ދިމި އޮތީ ކަމުގައި ބަލަންޖެހެއެވެ. އެހެނީ، މި ބާވަތު ބަދަލުވެފައިވާކަމަކަށް ބަލާއޮތް އެއްވެސް ތަނެއް މި މައްސަލައިގެ ތެރޭގައި އިބްރާހީމް ހާސިފުގެ ފަރާތުން

---

[7] މި ޤަޟިއްޔާގެ 27 ވަނަ ނުކުތާ

ހުރަހަކާ ފައިނުވާއިރު، މި ބާވަތުގެ ބަދަލުތަކުގައިވާ ގޮތަށް ބަލާފައިވާކަން ނުވަތަ އެއަށް އެއްވެސް މިންވަރަކަށް ނަޒަރުކޮށްފައިވާކަންވެސް އިސްތިއުނާފުކުރާ ފަރާތުން އަމުރުން އެނގެންނެތީއެވެ.

39. އިބްތިދާއީ ހުކުމުގެ މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުން ހުކުމް ކުރިއަށްދާ ދައުވާތަކުގެ ތަރުތީބުގައި، ޝަރުޢީ ހާލަތު ކުރިމަތިވާ ޖިނާއީ ދައުވާތަކުގެ ހުކުމްތައް، މިފަދަ މައްސަލަތަކުގައި އެ މުޤައްރަރުގެ ދިރާސާ އެންމެ ކުރީގެ ބަދަލުވުމަށް ބަލާއިރު ކުރިން ބަލާފައިވާ ޝަރުޢީ ކޮންމެ ދަރަޖައަކަށް? އިބްތިދާއީ ހުކުމުގެ މައްސަލަ ކޮންމެ ކުޑަކުދިންނާއި ނުވަތަ މުޖުތަމަޢުގެ ދިރާސާތަކުގެ ސަބަބުތަކުން ދައުވާތަކަށް ބަލާއިރު، އިބްތިދާއީ ހުކުމުގެ ޖާއިޒު ކުރުމުގެ ނުފޫޒު މުޖުތަމަޢުގައި ދިރާސާތަކުގެ ޢަމަލީ ކުރަނީ ހަދާފައިވާ ހުކުމްތަކުގެ ނަތީޖާއެއް. ހުރަހަކީ މައްސަލަތަކަށް މި ނުރައްކާ ޖަވާބު ތަޢުލީމުގެ ތަރުތީބުގައި ޖަވާބު ދަރަޖަ ބަލާނަމަ، ޖަވާބުން ކުޑަކުދިންނާ ތަޢުލީމީ ތަރުތީބުތަކަށް، އަދި ތަޢުލީމީ ދިރާސާތަކުގައި ދިރާސާކުރަން ލިބޭނެތީއެވެ، ކޯޓުގެ އިދާރީ ކަންތައްތަކާއި، އިދާރީ ގޮތުގައި ކޯޓުގެ ދާއިރާ މުޖުތަމަޢުގެ ބަދަލުކުރަން، އިބްތިދާއީ ހުކުމް ޝަރުޢީ ބަދަލު ބަހައްޓާ ނިންމުމަށް، ބަދަލު މުޖުތަމަޢުގެ ކުރިމަތިވާ ކުޑަކުދިންނާ ޖިނާއީ ނުރައްކާތެރި ޖަވާބު މުޤައްރަރުތަކުގެ ޖަވާބުގައި ކުރިއަރުވާ ބަޔަކު ބާރުނުލިބޭ ކޯޓުގެ ބަދަލުކުރާ ބަދަލު މުޖުތަމަޢުގެ ޝަރުޢީ ކަންތައްތަކުގެ ނުރައްކާ ސަރުކާރުގެ ސިޔާސަތުތަކާއި ހިފުމަށް ނިންމުމަށް ކުރުމުގައި އަމުރެއް ދޭނެއެވެ.

40. މި އިސްތިއުނާފުގައި، ފުރުސަތުދިނުމަށް ވުޒާރާގެ ފަރާތުގެ އުސޫލު ހިމާޔަތް މި މައްސަލަ ނިންމުމަށް އެދި ދެ ޢަމަލު ހުރަހަކާފައިވެއެވެ. އެއް ހުރަހަކުމަކީ، އިބްތިދާއީ ހުކުމް ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް ބަދަލުގައި ބަޔާންކުރަން މި ކޯޓުން އަމުރުކުރަންނުވެއެވެ. މި ބާވަތުގެ އިސްތިއުނާފުގައި، އެހެން މައްސަލައިގެ މައްސަލަ ދަށު ކޯޓުގައި ކުރިއަށްދާ ބާވަތުގައި، އިސްތިއުނާފު ކޯޓުން، ޝަރީޢަތް ނިމުނުގޮތް މިހާރު

ބަންދުކުރުމަކީ މި ކޯޓުން ޤާއިދުކޮށްފައިވާ އުޞޫލުތަކުގައި ނުފެތޭކަމެ، ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން މި އެދޭ ފަދަ އަމުރެއް ނެރެދިނުން އެކަށީގެންވާ ނުފެނެއެވެ.

41. މި މައްސަލައިގައި ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީހުގެ ފަރާތުން ހުށަހަޅާ ދެވަނަ ހުށަހެޅުމަކީ، 21 ޑިސެމްބަރު 2025ގެ އަމުރުން އާދޭ ކުރިން 09 ޖަނަވަރީ 2025ގައި އިބްތިދާއީ ހުކުމް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރި އަމުރު ބާޠިލްކޮށްފައިނުވާތީ، 09 ޖަނަވަރީ 2025ގެ އަމުރުގެ ބާރުފޯރިކަން ދެމިއޮތްކަމަށް ކަނޑައަޅައިދިނުމަށެވެ. މި ހުށަހެޅުމުގެ އަލީގައި، ދަށު ކޯޓުގެ 21 ޑިސެމްބަރު 2025ގެ އަމުރަށް ބަލާއިރު، އެ އަމުރުގައި، އާދޭ ކުރިން އިބްތިދާއީ ހުކުމް ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރުމަށް 09 ޖަނަވަރީ 2025ގައި ކުރި އަމުރު ބާޠިލްކޮށްފައިވާކަން ފާހަގަކޮށްލެވެއެވެ. އެއާ ހިލާފަށް 21 ޑިސެމްބަރު 2025ގެ އަމުރުގައި ސާފުކޮށް ބަޔާންކޮށްފައިވަނީ އެ ކޯޓުގެ 09 ޖަނަވަރީ 2025ގެ ބާރުފޯރިކަން ނިމުމަކަށް ގެނެސް އިބްތިދާއީ ހުކުމް ބަންދުން ވިއްލުމަށްފަހު، ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް ވެފައިވާ ދަތިފުރުތިތަކުގެ ސަބަބުން ނުވަތަ 30 (ތިރީސް) ދުވަހަށްވުރެ އިތުރު ނުވާނޭހެން، ޝަރުޠުތަކާ ވަގުތީގޮތުން ބަންދަށް ލުއިދީ ދޫކޮށްލި ކަމުގައެވެ. މީގެ އިތުރުން، އެ އަމުރުގެ އިތުރު ބަޔާންގައިވަނީ، އަމުރު ނެރޭ ތާރީޚުން ފެށިގެން 30 ދުވަހުގެ މުހުލަތު، ނުވަތަ ޝަރީޢަތް ހިންގުމަށް މަގުފަހިވުމުން، ދަށު ކޯޓުގެ 09 ޖަނަވަރީ 2025ގެ އަމުރުގެ ދަށުން އިބްތިދާއީ ހުކުމްގެ ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމަށްފަހު ކަމުގައެވެ.

42. ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރި އަމުރު ދަށު ކޯޓުން ބާޠިލްކުރާ ޞޫރަތުގައި، މައި މަޤްޞަދަކީ ކޯޓަކުން ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރި އެ އަމުރު ރިވައިވްކޮށް ދިރި ދެމިއޮތްކަން ކަނޑައެޅޭނެކަމުގައި އަޅުގަނޑު ނުދެކެމެވެ. މިއީ މިކަމުގައި އަޅުގަނޑު ފާހަގަކޮށްލާ ގޮތެވެ.[8] އެހެންކަމުން، މި މައްސަލައިގައި ފެންނަން އޮތީ، ޝަރީޢަތް ނިމެންދެން ބަންދުކުރި އަމުރު ދަށު ކޯޓުން

[8] މި ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2023/HC-B12/71 (ޕްރޮސިކިއުޓަރ ޖެނެރަލްގެ އޮފީސް ވ. އިބްރާހީމް ޝަފީއު) ގަސްދުއްޔާގައި، އެ ނިންމުމުގެ 31 ވަނަ ނުކުތާއިން ފެށިގެން 38 ވަނަ ނުކުތާގެ ނިހާޔަތަށް އަޅުގަނޑުގެ މި ރައުޔު ތަފްޞީލުކޮށްފައިވާނެއެވެ. އަދި މި ރައުޔަށް އިއްތިފާޤުވެފައިވާ ގޮތުން ބަޔާންކޮށްފައިވެއެވެ.

ބާޠިލުކުރުމުގެ ބަދަލުގައި، އެ އަމުރު ވުޖޫދުގައިއޮތްކަމުގެ ދައްކަން ދަށު ކޯޓުން ފާހަގަކޮށްފައިވާ ކަންކަމެވެ. އެއީ، 09 ޖަނަވަރީ 2025ގައި އިބްތިދާއީ ހާކިމު ޝަރީޢަތް ނިންމުމުން ބަންދުކުރަން ނިންމި އަމުރުގެ ބާރުވެރިކަން ނިމުމަކަށް ގެނެސް އިބްތިދާއީ ހާކިމު ބަންދުން ވީއްލުމަކަށްވުރެ އެވަގުތަށް ބަންދަކުން ފުރުޞަތުދިނުމަށް އިސްކަންދީފައިވާކަމާއި، އެ އަމުރުގެ ދަށުން ބަންދު މުރާޖަޢާކުރެވޭކަން ބަޔާންކުރިކުރުމެވެ.

43. މިކަންކަމުގެ އަލީގައި، މި ޙާލަތުގައި، ދަށު ކޯޓުގެ 09 ޖަނަވަރީ 2025ގެ އަމުރުގެ ބާރުވެރިކަން އޮތްކަމުގައި ބަލަންޖެހެއެވެ.

މައްސަލަ ނިންމަން ފެންނަގޮތް

44. އިސްވެ ފާހަގަކޮށްފައިވާ ސަބަބުތަކުގެ އަލީގައި، [redacted] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު [redacted]/134/2025 (21 ޖެނުއަރީ 2025) ކޯޓު އަމުރަކީ، ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގައި ކުޑަކުދިންނަށް ޖިންސީ ގޯނާކުރާ މީހުންނާމެދު ޢަމަލުކުރާނެ ޚާއްޞަ އުޞޫލުތަކުގެ ޤާނޫނުގައި ކަނޑައެޅި ބަޔާންކުރާ އިޖުރާއަތާއި ޚިލާފު، އަދި މަތީ މަރުޙަލާގެ ކޯޓުތަކުން ކަނޑައަޅާފައިވާ ބަންދު މުރާޖަޢާކުރުމުގެ މައްސަލަތަކާގުޅޭ ގޮތުން ސަވާބިޤުތަކާއި ޚިލާފަށް ނެރެފައިވާ އަމުރެއްކަމުގައި ދެކެމީ، [redacted] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު [redacted]/134/2025 (21 ޖެނުއަރީ 2025) "ކޯޓު އަމުރު" ބާޠިލުކުރަން ފެނެއެވެ.

ފަނޑިޔާރު ފާޠިމަތު ފަތްޙިޔާގެ ރައުޔު

45. ފަނޑިޔާރު ޙުޒައިފާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޖަމީލް މޫސާގެ ރައުޔު

46. ފަނޑިޔާރު ޙުޒައިފާ މުޙައްމަދުގެ ރައުޔަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދު ކުރަމެވެ.

ޙުކުމް

ދެންފަހެ، އިސްވެ ބަޔާންކޮށްދިޔަ ސަބަބުތަކާއި އެފަދައިން ހުރުމުން، [redacted] މެޖިސްޓްރޭޓް ކޯޓުގެ ނަންބަރު 2025/134/[redacted] (21 ޑިސެންބަރު 2025) ގެ ކޯޓު އަމުރަކީ، ބާޠިލު އަމުރެއް ކަމުގައި ކަނޑައަޅައި، ދިވެހިރާއްޖޭގެ ހައިކޯޓުގައި މި މައްސަލަ ބެލި ފަނޑިޔާރުންގެ އިއްތިފާޤުން ޙުކުމްކޮށްފީމެވެ.

މިޤަޟިއްޔާ ބަލައި ޙުކުމް ކުރީ:

ފަނޑިޔާރު ފާޠިމަތު ފަތްޙިޔާ | ފަނޑިޔާރު ޙުޒައިފާ މުޙައްމަދު (ރިޔާސަތު) | ފަނޑިޔާރު އަބްދުﷲ ޖަމީލް މޫސާ